

- гарантувати супровід процесів реформування вітчизняної нафтогазової галузі якісною підготовкою людських ресурсів до їх реалізації;
- активізувати інтелектуальну діяльність персоналу нафтогазових підприємств, забезпечити трансформацію її результатів в зростання показників виробничо-господарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Принципи добору персоналу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/>
2. Офіційний сайт компанії ДТЕК. Кар'єра. Навчання фахівців і менеджерів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtek.com/uk/jobs-and-careers/training#.VxKR6isWMdU>
3. Законом України «Про державно-приватне партнерство». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
4. Чала Н. Д. Державно-приватне партнерство в Україні / Н.Д. Чала [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/18359/1/104-Chala-180-181.pdf>
5. Бірюков Д. С. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні / Д. С. Бірюков, С. І. Кондратов, О. І. Насвіт, О. М. Суходоля. – К.: НІСД, 2015. – 35 с.
6. Законом України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

УДК 351:633.1

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Косаревич Н. Б.

кандидат економічних наук

начальник відділу з питань бюджету та обласних програм

Івано-Франківська обласна рада

м. Івано-Франківськ, Україна

Однією з найважливіших реформ в Україні вважається реформа територіальної організації влади, себто децентралізація владних повноважень із спрямуванням пріоритетних управлінських функцій на рівень місцевого самоврядування. Процеси, які відбуваються сьогодні, а це – активізація утворення об'єднаних територіальних громад, зміцнення фінансової основи місцевих бюджетів через запровадження та пошук нових джерел надходжень, нові підходи до фінансування найбільших галузей бюджетної сфери – освіти і медицини, свідчать про новітню сторінку в історії місцевих фінансів та принципово нові принципи побудови взаємовідносин між учасниками

бюджетного середовища. В процесі трансформації місцевого самоуправління особливе значення відіграє забезпечення фінансової спроможності територіальних громад, а також контроль за ефективністю використання наявних ресурсів.

Два роки активних процесів об'єднання громад в Україні показали сильні та слабкі сторони реформи, започаткованої Урядом. На прикладі досвіду розвинутих європейських держав, які вже в минулому пережили реформи адміністративно-територіального устрою, ми вчилися і водночас творили щось своє. За період з 2015 по 2017 рік кількість об'єднаних територіальних громад в Україні зросла з 159 до 648. На сьогодні це понад три тисячі населених пунктів, які обрали новий шлях щодо їх майбутнього розвитку.

Формування територіальних громад відбувається в узгодженні із затвердженими Кабінетом Міністрів України перспективними планами формування територій громад кожної з областей. Безумовно, як і прогнозувалося, до перспективного плану ще до сьогодні вносяться зміни в частині уточнень населених пунктів окремих громад і пов'язані вони з волею жителів громад, які виявили бажання щодо спільного об'єднання. Саме в цьому і полягає принцип добровільності об'єднання, що дозволяє врахувати різні думки без вчинення будь-якого адміністративного тиску з тої чи іншої сторони.

На сьогодні лідером за кількістю новоутворених об'єднаних громад є Дніпропетровська область – 54 громади, далі йдуть Житомирська (45), Тернопільська (40), Волинська і Полтавська (39) області. Проте не показник кількості в цьому процесі має бути вирішальним. Значно більше значення має якість та функціональність новоутвореної громади. Наскільки вона фінансово спроможна забезпечити потреби у освітніх, медичних, соціальних послугах своїх жителів, чи здатна вирішувати нагальні і такі наболілі у наших населених пунктах проблеми житлово-комунального та екологічного характеру.

Проаналізувавши фінансовий стан місцевих бюджетів громад до і після їх об'єднання ми спостерігаємо разючі цифри – зростання власних доходів місцевих бюджетів у 8-10 разів. Відрадіним є той факт, що протягом двох років діяльності громад зберігається позитивна тенденція виконання їх бюджетів. Так, за підсумками восьми місяців 2017 року доходи окремих місцевих бюджетів громад вже перевиконані удвічі до запланованих на початок року.

Якщо колись йшла мова про незабезпеченість місцевих бюджетів коштами навіть на першочергові видатки і потреби, існувала постійна загроза несвоєчасної виплати заробітної плати працівникам бюджетних галузей, діяв формальний, в деякій мірі, підхід до перерозподілу фінансового ресурсу на рівні держави, то тепер ми маємо зовсім нові підходи та зовсім інший формат побудови бюджетної політики у регіоні. Зусилля місцевих урядників спрямовуються на спільне з жителями громади розуміння проблем та узгоджене їх вирішення. При цьому важливим є поняття «ресурсу громади», яке тепер

набуває зовсім іншого статусу і є своєрідним «капіталом» громади, що має бути витрачений на її нагальні потреби громади.

Вже другий рік поспіль досвід показує, що при розумному, виваженому та обґрунтованому підході до формування складу територіальної громади, вона буде приречена на успіх. Йде мова не лише про фінансове збагачення громади. Йдеться насамперед про зміну свідомості населення, жителів, які проживають на її території прагнути змін, прагнути брати участь у цих змінах, допомагати владі, а часом і взяти більшу частину відповідальності на себе за зміни і гуртуючись творити краще оточення для своєї громади.

Розкрити і виявити ресурсний потенціал громади – одне з найважливіших завдань її керівників. В сукупності з новими ідеями та новим баченням запровадження формується стратегія розвитку громади якої треба дотримуватися задля планомірності і впорядкованості процесів акумулювання і витрачання ресурсу громади.

Водночас, ставлячи нові планки для розвитку громади починають активніше користуватися механізмом співробітництва, який дає можливість вирішувати на місцях спільні проблеми шляхом об'єднання ресурсів та зусиль кількох місцевих рад. Загалом між собою співпрацюють вже 458 громад. Вони уклали в цілому 95 договорів у сферах житлово-комунального господарства, благоустрою, пожежної безпеки, освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення тощо.

Люди починають розуміти, що зволікання з об'єднанням - це втрата часу, ресурсів і можливостей. І якщо мова йде про розвиток, а не латання дір, про перехід на новий рівень управління територіями, а не намагання працювати по-старому, то альтернатив об'єднанню немає.

Реформа відкрила перед новоутвореними об'єднаними територіальними громадами нові можливості для розвитку, які треба вповні використовувати задля підвищення економічної спроможності об'єднаних громад, що дозволить більш ефективно вирішувати питання місцевого розвитку, підвищувати рівень конкурентоспроможності територіальних громад та забезпечити добробут місцевого населення.

Список використаних джерел

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад : закон Верховної Ради України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII. // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – С. 91.

2. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : постанова Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>

3. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/infographics/item/id/45>

4. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади / О.Кириленко, Б.Малиняк, В.Письменний, В.Русін / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 396 с.

5. Бюджетний кодекс України : закон Верховної Ради України від 8 липня 2010 року № 2456-VI // Урядовий кур'єр. – 2010. – № 151.

6. Кращі практики бюджетної прозорості та підзвітності органів місцевого самоврядування. За ред. В. А. Тарная. – К. : Центр політичних студій та аналітики. – 2015. – 64 с.

7. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад: постанова Кабінету Міністрів України від 16 березня 2016 р. № 200 [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/200-2016-%D0%BF>

УДК 331.5

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ ТА РИНКУ ПРАЦІ

Р. С. Кравчук, магістр Л. І. Бойко

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: romanmaster2005@ gmail.com*

У багатьох країнах з розвинутою ринковою економікою головні функції регулювання ринку праці здійснюють профспілки. У країнах, які перебувають у стадії формування ринкових відносин, коли елементи інфраструктури ринку праці ще не діють достатньо ефективно, не відпрацьований механізм громадського та інституційного регулювання, застосовується державне регулювання ринку праці. У цьому випадку, на відміну від командно-адміністративного перерозподілу трудових ресурсів, держава відіграє регулятивну роль відповідно до попиту і пропозиції робочої сили.

Регулювання ринку праці, зайнятості та умов праці передбачає:

- законодавче запровадження умов праці залежно від її видів, місця виконання, особи працівника; охоплюючи при цьому час праці і відпочинку, техніку безпеки, вимоги до кваліфікації, взаємовідносини між власниками засобів виробництва і найманою робочою силою тощо;

- створення державної системи дослідження і прогнозування стану загальнонаціонального і регіонального ринків праці;